

Jana Jašová: Premeny postojov k tetovaniu v západnej spoločnosti

Práce Jany Jašové se věnuje podle svého názvu proměnám postojů k tetování v západní společnosti. Svým rozsahem, obecností jednotlivých kapitol, absencí jasného cíle se jedná spíše o rozsáhlejší referát než o diplomní práci.

Své cíle autorka formuluje na str. 6: „Svojou prácou by som sa chcela pokúsiť poskytnúť nové informácie o fenoméne tetovania a jeho vzťahu k euro-americkej spoločnosti, prípadne ich zaradiť do nových a zaujímavých súvislostí.“ Protože autorka na žádném místě práce (ani v závěru) neudává, kdy se jedná o víceméně kompilaci přehledových knížek a kdy autorka přišla na něco nového, nabízí se tato otázka nejen jako dotaz řečnický, ale možnost objasnit tuto věc při obhajobě. Které věci považuje autorka za „nové“ a kdy je staví do nových, zajímavých souvislostí?

V obecnější rovině by mě pak zajímalo, zda autorka považuje práci za teoretickou a v čem povaha podobné práce spočívá? Dokázala by autorka zařadit svoji práci oborově?

Za zásadní nedostatek práce považuji příliš široce uchopené téma, resp. očekávatelné důsledky podobného rozhodnutí. Práce letem světem zmiňuje leccos, co se tetování týká, na úkor toho, aby se něčemu věnovala opravdu pořádně a pokusila se věc náležitě vysvětlit.

Struktura práce přitom není špatná. Po představení literatury, s níž autorka pracuje, a krátkém představení tělesnosti, se autorka například věnuje teoriím, které se tělesnosti týkají. Jenže sociální konstruktivismus je odbyt v jednom odstavci, podobně jako o něco později Foucault, Goffman, Douglasová (dva krátké odstavce). Zmínky jsou většinou založené na citaci ze sekundární literatury, zcela pak chybí provázanost s dalšími částmi práce. Jak tyto práce přispěli k poznání postojů západní společnosti k tetování? Oproti čemu se vymezují a naopak v čem spočívá jejich možná kritika? Lepší to ale není ani s dalšími autory. Mrzí mě to např. u Lévi-Strausse, protože jeho pochopení by autorce umožnilo pokusit se o určité interpretace funkce tělesných modifikací.

Autorka pak podává historický přehled tetování, následně pak pojednává o tetování v Anglii, Francii a Spojených státech (proč právě v těchto státech?). Čtenář se na těchto stránkách dozví o tetování v kostce, jeho základních funkcích a historii, některé pasáže nejsou nezajímavé. Opět však práci charakterizuje excerpce většinou přehledové literatury, nekritické přebírání informací, rezignace na hlubší porozumění. Namátkou uvádím některé příklady:

Na straně 20 autorka parafrázuje Vladimíra Blažka, který říká, že popularita tetování u mladých lidí na přelomu století může souviset s chyběním jiného iniciačního rituálu. Co třeba maturita?

V pasážích o Ötzi, jeho tetování a akupunkturní funkci tetování by asi bylo dobré přebírat informace trochu kritičtěji. Místo nerefektovaného zařazení Ötziho do historie tetování, by se to chtělo více věnovat kritickému prozkoumání hypotéz včetně reflexe autorů, kteří s tím přišli.

V pasáži ze str. 11 jsem se opravdu nenašel: „V postmodernej dobe sa do centra pozornosti dostalo ľudské telo a v tejto súvislosti môžeme hovoriť aj o akomsi kulte tela. Svojim telom sa čím viac zaoberáme, hodnotíme ho, vylepšujeme a staráme sa oň. V 20.storočí dochádza už k úplnému oddeleniu mysle od tela. Telo tak začalo samostatne existovať a žiť samotným životom. Začali sme svoje telá posudzovať a hodnotiť ich mimo spojenia s vedomím.“

Kvůli slovenštině nedokáži práci posoudit ze stylistického hlediska. Některá vyjádření by si ale měla autorka lépe rozmyslet: „Zatiaľ čo medzi svetovými vojnami zažívalo tetovanie v Amerike svoj zlatý vek, Európa prežívala jedno z najkrutejších období moderných dejín. V roku 1933 sa k moci dostáva Adolf Hitler, ktorý okrem iného vydal aj špeciálne nariadenie zakazujúce existenciu tetovacích salónov (...). (str. 38) Ani práce s poznámkovým aparátom není stoprocentní, např. poznámka 7475.

Jakkoliv autorka dala práci poměrně přehlednou strukturu a pracuje s cizojazyčnou literaturou, naplňuje předložená práce standardy diplomové práce podle mě jen velmi obtížně. Vinen je asi nešikovně stanovený cíl. V některých pasážích si tak čtenář říká, proč se práce o postojích k tetování proměnila na výčet a představení tatérů a tetovaných umělců v různých zemích. Říká se, že psát akademickou práci se nejlépe člověk naučí čtením jiných prací. Nezabývám se tělesnými modifikacemi a neznám tedy většinu tituly, na nichž autorka svou práci staví.

I z těchto důvodů doporučuji práci přeci jen k obhajobě, navrhuji však hodnocení na spodní hranici **dobře**.